

Dkt. Jeffrey Niehaus, Theolojia ya Kibiblia, Kipindi cha 2, Agano la Adamu, Sehemu ya 2

© 2024 Jeffrey Niehaus na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Jeffrey Niehaus katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Biblia. Huu ni kipindi cha 2, Agano la Adamu, Sehemu ya 2.

Kama tulivyosema, tutaendelea na mambo ya kuzingatia kuhusu Agano la Adamu.

Kama tulivyosema, tutazungumzia uhusiano kati ya Mwanzo 1 na Mwanzo 2. Unaweza kusoma kwamba mara nyingi unasikia kwamba kuna simulizi mbili za uumbaji. Na huo si usemi mbaya mradi tu mtu auelewe kwa njia ambayo ni kweli kwa nyenzo. Ikiwa kwa simulizi mbili za uumbaji tunamaanisha simulizi mbili tofauti za maandishi wawili tofauti wenye theolojia mbili tofauti na mitazamo, hiyo, nadhani, si njia nzuri ya kuiangalia.

Njia bora ya kuiangalia ni kuiangalia kama mtiririko wa kale wa Mashariki ya Karibu wa nyenzo na masimulizi, ambapo unapata simulizi ya jumla na kisha kuzungumzia kwa undani baadhi ya maelezo kuhusu simulizi hiyo. Bila shaka, wakati ukosoaji mkuu ulipoibuka, uandishi wa kale wa Mashariki ya Karibu haukujulikana sana. Na kwa kuwa hakukuwa na vidhibiti vya nje, hakuna mtu aliyekuwa na kitu chochote nje ya Biblia cha kulinganisha nacho kuhusu jinsi watu walivyotunga vitu.

Watu wangeweza kufikiria chochote walichotaka kuhusu nani aliandika nini. Na kwa hivyo tuna biashara hii ya JEDP, ambayo si kweli kabisa kwa jinsi watu wa kale walivyoandika. Baada ya kusema hivyo, kuna mtazamo huu, huu umekuwa mtazamo huu, na bado upo, kwamba una maelezo mawili yanayokinzana.

SR Driver, msomi wa Kiingereza huko Oxford, ambaye ni msomi wa Agano la Kale la Kiingereza huko Oxford, labda ndiye alikuwa mtetezi mkuu wa hili katika ulimwengu wa wanaozungumza Kiingereza. Kwa kushangaza, aliajiriwa na Oxford kwa sababu walitaka kuhakikisha wanapata mtu ambaye hakukubali ukosoaji wa hali ya juu uliokuwa umeenea barani. Na walipoajiri Driver, alikuwa na mtazamo wa kawaida kuhusu Biblia.

Lakini hatimaye akawa mwongofu wa mtazamo wa ukosoaji wa hali ya juu na akawa mtetezi mkuu wa mtazamo huo. Na unaweza kumsoma Driver na kujifunza mengi, lakini lazima uelewe kwamba dhana hizo si sahihi. Kwa hivyo, jinsi anavyoona baadhi ya mambo katika Mwanzo na Agano la Kale ni yenye dosari kubwa.

Lakini hata hivyo, alifikiri kwamba kulikuwa na hati hizi mbili tofauti kutokana na vyanzo tofauti. Sababu ya kawaida ya hili ni kwamba, Mwanzo 1 imeandikwa na mwandishi wa Kikuhani. Katika Mwanzo 2, una hati J na E pamoja.

Mwandishi wa Kikuhani anapenda kurudiarudia na kufuata kanuni, ilhali , katika Mwanzo 2, una simulizi tofauti, inayotiririka tu. Sasa tunajua, na sijazungumzia hili, lakini liko katika juzuu ya kwanza, na liko katika makala pia, ambayo niliandika kuhusu agano na simulizi la Jarida la Jumuiya ya Theolojia ya Kiinjili. Njia nyingine ya kuelewa Mwanzo 1:1 hadi 2:3 ni kama orodha ya Mashariki ya Karibu ya kale.

Na kama orodha ya wafalme wa Sumeria, ina simulizi, utangulizi wa fomula, hitimisho la kila kipengele, na maudhui ya simulizi. Na kwa hivyo ni orodha. Wakosoaji wa juu hawakuelewa hilo, lakini waliweza kuhisi kwamba lilikuwa linajirudia na kama orodha, kwa hivyo walilihusisha na P, ambaye alipenda kuandika hivyo, kulingana nao.

Sasa tunajua hilo ni jambo la kipuuzi. Namaanisha, mimi au wewe tunaweza kuandika simulizi la jambo fulani katika barua pepe au barua kwa rafiki na kujumuisha ndani yake orodha ya maeneo ambayo tumetembelea au kitu kama hicho. Huna haja ya kumpigia simu mwandishi tofauti ili kutoa orodha hiyo kwa sababu kuna mwandishi mmoja tu anayependa kuandika orodha.

Kwa hivyo, ni ujinga kidogo, lakini ndivyo walivyofikiria. Lakini hata hivyo, kuna hilo, na pia kuna mpangilio tofauti wa uumbaji, inasemekana. Katika Mwanzo 1, Mungu anaumba wanyama kwanza, kisha mwanadamu.

Katika Mwanzo 2, inaonekana, Mungu anaumba mwanadamu kwanza, na kisha wanyama. Lakini hilo ni dhahiri tu, na inategemea sana jinsi mtu anavyotafsiri kitenzi. Mfalme Yakobo anasema, Kutoka katika ardhi, Bwana Mungu aliumba kila mnyama wa porini na ndege wa angani, na akawaleta kwa Adamu ili aone angewaitaje.

Naam, aliwaumba. Kwa hivyo, ukisoma hilo, unapata wazo, sawa, hapa alikuwa Adamu, na kisha Mungu akawaumba wanyama na kuwaleta ili wapewe majina. Tukishuka chini hadi kwenye mpangilio tofauti wa uumbaji hapa, inategemea tafsiri.

Kitenzi kinaweza kutafsiriwa kama vile King James anavyofanya, lakini pia kinaweza kutafsiriwa kama pluperfect au past perfect, kama vile NIV inavyofanya. Sasa, Bwana Mungu alikuwa ameumba kutoka ardhini wanyama wote wa porini na kadhalika. Ikiwa imetafsiriwa hivyo, utata hutoweka kwa sababu picha basi ni, sawa, huyu hapa Adamu katika Mwanzo 2. Na kwa njia, Mungu alikuwa ameumba wanyama.

Aliziumba wakati fulani hapo awali, lakini sasa anazileta kwa Adamu ili zipewe majina. Ukitafsiri hivyo, utata hutoweka. Na lazima isemwe, Driver alijua hili.

Alikuwa profesa wa Regius wa Kiebrania huko Oxford. Lakini hutaji hilo tu, na kwa hivyo inaonekana una hoja. Ken Kitchen, katika kitabu chake, *Ancient Orient and Old Testament*, ametajwa vizuri kwa sababu anaangalia Agano la Kale kuhusiana na Mashariki ya Karibu ya kale na jinsi walivyoandika, anasema kwamba, hapana, hatuna maelezo yanayokinzana hapa.

Tuna masimulizi yanayolingana. Kama nilivyosema, katika hati za kale za Mashariki ya Karibu, tunapata kitu kile kile: masimulizi ya jumla. Ikifuatiwa na masimulizi ya kina.

Kitchen anasema mara nyingi hudaiwa kwamba Mwanzo 1 na Mwanzo 2 zina masimulizi mawili tofauti ya uumbaji. Hata hivyo, kwa kweli, hali inayokamilishana kabisa ya masimulizi hayo mawili ni wazi vya kutosha. Mwanzo 1 hutaja uumbaji wa mwanadamu kama wa mwisho wa mfululizo na bila maelezo yoyote.

Ilhali katika Mwanzo 2, mwanadamu ndiye kitovu cha mambo yanayomvutia, msomi Mwingereza, hivyo basi tahajia. Maelezo zaidi maalum yanatolewa kumhusu yeye na mazingira yake. Hakuna marudio yasiyolingana hapa hata kidogo.

Kushindwa kutambua asili inayosaidiana ya tofauti kati ya mchoro wa uumbaji kwa upande mmoja na umakini kwa undani juu ya mwanadamu na mazingira yake ya karibu kwa upande mwingine kunapakana na upuuzi. Na hilo ni neno ambalo labda hatulitumii mara nyingi hivyo. Jambo ambalo halipaswi kutokea kamwe.

Lakini ufichuzi ni pale unapojua mambo fulani, ambayo, ukiyashiriki na wale wanaosoma hoja zako, yangepunguza hoja yako. Lakini kwa kuwa wangepunguza hoja yako na kuifanya ionekane haina uhakika kama vile ungependa ionekane, unaficha tu taarifa hiyo. Sasa, tunatarajia hili kutoka kwa wanasiasa, lakini tungependa kuliona vyema zaidi kwa wasomi.

Lakini ndivyo ilivyo. Na hutokea. Tunaishi katika ulimwengu ulioanguka.

Vipi kuhusu simulizi la pili la uumbaji? Lina kile ambacho mtu anaweza kukiita usimulizi wa hadithi. Michakato ya asili inahusika. Klein alibainisha hili muda mrefu uliopita katika makala yake fupi *Because It Had Not Rained*.

Hakuna kichaka cha shambani kilichokuwa kimeonekana bado juu ya nchi, wala mmea wa shambani haukuwa umeota bado, kwa maana Bwana Mungu alikuwa hajanyesha mvua juu ya nchi.

Tena, kama vile Kitchen alivyosema, unachunguza maelezo ya mambo na kupata maelezo zaidi ya kinachoendelea. Kama nilivyosema hapo awali, Mwanzo 1-2 inaweza pia kupendekeza mchakato. Lakini inadokeza tu mwanzoni.

Na katika Mwanzo 2, unapata maelezo mengi zaidi ya masimulizi. Tumezungumzia wazo la bustani kuwa hekalu. Na, bila shaka, hapo ndipo Mwanzo 2 pia inapoingia.

Lakini wazo hilo linaimarishwa kwa sababu kumbuka kwamba Bwana Mungu alimweka mwanadamu bustanini ili kuilima na kuitunza, ambayo yalikuwa majukumu ya kikuhani. Tunapata ulinganifu huu na Mwanzo 2:9, na 10 na mto na mti wa uzima bustanini baadaye tunapona maono ya mwisho wa dunia yaliyotolewa kwa Ezeieli na Yohana kuhusu jinsi mambo yatakavyokuwa Bwana atakapokuja na kutatua matatizo ya kila mtu na tuna utaratibu mpya wa mambo. Na kwa hivyo, una maji yanayotiririka, mto, ikiwa unataka, ukitiririka kutoka uwepo wa hekalu la Mungu, miti ya matunda na mti wa uzima unaokua kando ya mto, na kadhalika.

Vipengele hivyo viwili ni vitu muhimu. Nadhani Ezeieli na Yohana wanaona ufunuo uleule, ingawa tena, katika Yohana, unapata maelezo zaidi. Hii ni kweli kadri Biblia inavyoendelea; unapata maelezo zaidi katika maono au mafundisho fulani kadri unavyopata mafunuo yanayofuata.

Unachokipata hapa hatimaye, na nadhani hii ni na itabaki kuwa fumbo kidogo hadi tutakapokuwa na Bwana, kilele cha haya yote ni kwamba hakuna hekalu katika mji. Tunaweza kukumbuka kwamba katika Ufunuo 4, Bwana ananguruma kutoka kwenye kiti chake cha enzi. Inaonekana kuna uwepo wa hekalu hapo. Kuna hema ya mbinguni ambayo baada yake ya kidunia imechorwa; hata Waebrania wanazungumzia hili.

Lakini hatimaye, hakuna hekalu kwa sababu Bwana Mungu na Mwanakondoo ndio hekalu lake. Na tukielewa tena, hekalu kama mahali ambapo Mungu anakaa, nadhani hii inaelekeza kwenye asili ya msingi ya Imago Dei, na tutazungumzia hili baadaye pia, kwamba Mungu ana umbo, na umbo hilo, ukitaka, lina roho yake. Nasi tumeumbwa kwa umbo lake, kwa mfano na sura yake, na tumeumbwa ili tuwe na roho yake pia, ambayo hatimaye, kupitia agano jipya, hutokea.

Na kwa hivyo, Mungu, kwa maana hiyo, ni hekalu lake mwenyewe, na anaonekana kuwa hekalu wakati mambo yote yanapotatuliwa. Lakini kabla ya hapo, una hekalu la Mungu mbinguni, na Sanduku la Agano, na mengine yote hapo. Na kwa hivyo mambo hayo yanaonekana kuwa yanafuatana, ambayo kwa bahati mbaya yanaonyesha, unajua, ikiwa una katika Ufunuo 11 hekalu la Mungu, na kisha ikiwa mwishoni mwa kitabu katika sura 10 baadaye una kwamba hakuna hekalu kwa sababu Mungu ndiye hekalu, sawa, huo ni mfuatano wa matukio.

Na, bila shaka, Ufunuo umejaa mfuatano wa matukio, ambayo nitayataja kwa ufupi sasa, lakini yanaonyesha, ndiyo, kuna kitu kama wakati mbinguni. Lakini si lazima kama wetu; si wakati wetu, bali ni wakati. Ukiwa na mfuatano wa matukio, una wakati.

Na kwa hivyo, Mungu, katika kuumba ulimwengu, aliuumba kwa wakati na mfuatano wa matukio yanayofanana na mbinguni. Lakini hilo linahitaji uchunguzi zaidi. Lakini, sawa, tukirudisha hili kwenye Mwanzo 2, tunaona kufanana ambako tumekuwa tukizungumzia.

Una mti wa uzima katika visa vyote vitatu, na una mto unaotiririka kutoka mahali hapo, kiti cha enzi cha Mungu katika Ezeieli na Ufunuo, Edeni katika Mwanzo 2. Na kwa hivyo, wazo hapa, namaanisha, ni kwamba ulinganifu ndio ulivyo. Na kwa hivyo, hiyo inaonyesha nini? Naam, inaonyesha kwamba Edeni ilikuwa hekalu, na inaendana na kile tunachojua, kwamba Kristo anakuja kufanya vitu vyote kuwa vipya. Na kwa hivyo, ni kanuni iliyoanzishwa ya kibiblia ambayo tovuti ya mwisho inafanana na urzeit, ambayo ni Kijerumani kwa ulinganifu wa wakati wa mwisho na wakati wa awali.

Na kama nilivyosema, lazima utumie Kijerumani na Kilatini ili watu watambue kuwa wewe ni msomi. Kwa hivyo, kuna Mjerumani fulani. Wamisri walielewa hili.

Walidhani ilikuwa kazi ya msingi ya kila farao kurejesha vitu vyote kama ilivyokuwa mwanzo. Na hiyo ni moja ya ulinganifu mwingi wa ajabu kati ya mawazo ya Wamisri na mawazo ya kibiblia. Si ya kawaida sana, upana wake, kwa kweli.

Lakini hilo ni jambo la siku nyingine. Ushahidi mwingine wa asili ya hekalu la Edeni ni kwamba mara tu mwanamume na mwanamke wanapotenda dhambi, Bwana anawafukuza, na anaweka makerubi na upanga wa moto ili kulinda njia ya kurudi kwenye Mti wa Uzima. Na kwa hivyo, hii ndiyo kuonekana kwa makerubi kwa mara ya kwanza katika Biblia, kutajwa kwao kwa mara ya kwanza.

Baadaye tunajifunza kwamba sanamu za makerubi zimefumwa kwenye mapazia ya hema. Zimechongwa kwenye kuta za ndani na nje za hekalu la Hekalu la Sulemani. Tunajua kwamba sisi ni mahekalu ya Roho, na Yesu anasema kwamba malaika wetu mbinguni hutulinda, na wao ni roho zinazohudumu pia.

Ikiwa hizo ni makerubi au la si wazi. Lakini hoja ni kwamba, na pia ninapaswa kuongeza kwamba katika Mashariki ya Karibu ya kale, kulikuwa na maumbo ya makerubi, kama maumbo. Yaliitwa kutoka kwa mzizi wa Kiashuri, karabu, ambayo ina maana ya kuwa na nguvu, inaonekana.

Na walilinda mahekalu na majumba ya kifalme. Kwa hivyo, wazo linaonekana kuwa pale kwamba makerubi na makerubi hulinda mahekalu. Kwa bahati mbaya, hilo linaweza kuathiri matumizi yako ya neno kerubi.

Ukiangalia makerubi katika Ezeieli 1, ni watu wa ajabu sana, wenye sura nne na mengine yote. Nilitokea kuwa nilikuwa nikihubiri kuhusu kifungu hicho kanisani wakati mmoja, na kabla ya mahubiri, kulikuwa na wakfu wa mtoto fulani akifanywa

na mchungaji wa vijana, naye akamtaja mtoto huyo kama kerubi. Na kisha nikaweza kuzungumzia jinsi makerubi wanavyoonekana hasa.

Kwa hivyo, unaweza kutaka kutumia neno tofauti unapozungumzia watoto wachanga. Lakini hata hivyo, wanaonekana kuwa walinzi wa hekalu. Basi, Edeni kama hekalu.

Katika mpangilio huu wa uumbaji, hilo lingeweza kuzua swali kiasili, je, Adamu aliumbwa kama hekalu la Roho Mtakatifu? Mungu alimuumba kutoka kwa mavumbi ya ardhi na akampulizia puani pumzi ya uhai, naye akawa kiumbe hai. Mavumbi ya ardhini yanaonekana wazi kabisa. Vipi kuhusu pumzi ya uhai? Roho Mtakatifu anahusishwa na uhai.

Je, hiyo ina maana kwamba Mungu aliweka roho yake ndani ya mwanadamu ili Adamu, kabla ya anguko, awe hekalu la Roho? Nadhani ushahidi unaonyesha jibu hasi hapa. Adamu alifanywa hai kwa Roho, nadhani. Aliwekwa hai kwa Roho, lakini hakuwa na Roho aliyekaa ndani yake.

Na tunapataje uelewa huo? Kwa sababu inaonekana kuwa na utata katika Mwanzo 2. Naam, kuna ushahidi kadhaa. Mwanzo 6-3, kabla ya gharika, Mungu anasema, roho yangu haitashindana na mwanadamu milele, kwa maana yeye ni mwanadamu. Siku zake zitakuwa miaka 120.

Kitenzi kinachotafsiriwa kushindana kinaweza kutafsiriwa kubaki ndani au kubaki na. Inawezekana, hiki ndicho kinachoitwa kwa Kiebrania kitenzi cha vishazi, na tafsiri bora ni kubaki na. Tulitaja ufafanuzi wa John Wenham kuhusu Mwanzo, na anachukua mtazamo huo, na nadhani yuko sahihi kabisa kuhusu hilo.

Gordon Wenham, samahani, maoni yake kuhusu Genesis, na nadhani yuko sahihi kuhusu hilo. Kwa bahati mbaya, Gordon Wenham aliwahi kufundisha hapa. Alialikwa kufundisha hapa kama mgeni, na nadhani hotuba moja tu.

Lakini nakumbuka kukutana naye kwenye mkutano, na tulikuwa tunazungumzia kuhusu hilo, na akasema, kwa hivyo mimi hapa, Gordon Wenham, nikifundisha katika Chuo cha Gordon huko Wenham, Massachusetts. Na akasema ilikuwa ni jambo la ajabu kidogo, lakini yeye ni mtu mzuri. Lakini nadhani ana mtazamo huu, na nadhani yuko sahihi kuhusu hilo, kwamba Bwana anasema katika Mwanzo 6-3, roho yangu haitabaki pamoja naye.

Hilo lingeyonyesha kwamba roho hudumisha uhai, haikai ndani ya watu. Na hilo, nadhani, lingekuwa sawa na picha nzima. Kikomo cha maisha ya mwanadamu hadi miaka 120, ikiwa huo ndio uelewa sahihi, kingeonekana kuhusishwa na kazi ya roho.

Baadhi ya watu wanataka kufikiri kwamba hiyo ina maana kwamba itachukua miaka 120 zaidi kabla ya gharika, lakini sidhani kama hiyo ni usomaji wa kawaida wa kile inachosema. Na kwa hivyo, kazi hiyo inaweza kuwa moja ya kudumisha uhai wa mwanadamu na sio kukaa ndani yake. Katika Ayubu, tunasoma Elihu akitoa kauli hii: roho ya Mungu imeniumba, na pumzi ya Mwenyezi hunipa uhai.

Ingawa kola hizi sambamba, hilo ni neno la kiufundi kwa Kiebrania hapa, lakini mistari hii sambamba, inaweka wazi kwamba roho, roho ya Mungu, imemfanya, na pumzi, nishamah, humpa uhai. Nishamah ni neno lile lile tunalopata katika Mwanzo 2: Bwana humpulizia pumzi, pumzi, naye humpulizia pumzi, na uhai unahusiana na kitenzi, badala yake kitenzi kinahusiana na neno, Chayim, uhai, tunalopata katika Mwanzo 2. Kwa hivyo, tunazungumzia nini hapa? Elihu yuko katika hali ya kuanguka muda mrefu kabla ya Pentekoste, na kwa hivyo wanadamu baada ya kuanguka, lakini kabla ya Pentekoste, mtu angehitimisha, hawakuwa mahekalu ya roho. Kwa sababu, kwa bahati mbaya, hilo ni jambo lingine: neno hekalu halitumiwi kamwe na mwanadamu hadi Yesu atakapokuja na kusema, liaribu hekalu hili, na katika siku tatu, nitaliinua.

Kwa hivyo, hakuna mtu katika Agano la Kale anayeitwa hekalu, Adamu, au mtu mwingine yeyote, na neno hilo lilipatikana. Na hujawahi kuambiwa katika Agano la Kale kwamba Roho Mtakatifu alikaa ndani ya mtu yeyote, na neno hilo lilipatikana. Ilikuwa rahisi kusema kama ilikuwa hivyo. Na kwa hivyo tutaangalia zaidi hilo, lakini dalili hapa ni kwamba Elihu ni mtu mzuri, lakini ni mtu aliyeanguka, na yuko kabla ya Pentekoste, kwa hivyo hakuna dalili kwamba ana roho inayokaa ndani yake, lakini ana roho inayomfanya na kumtegemeza, roho na pumzi unayoweza kuchukua kama sambamba na ilimaanisha kuwa inaonyesha kitu kimoja.

Naam, unaweza kusema, sawa, Elihu alikuwa mtu mzuri. Anakubaliwa katika kitabu cha Ayubu, lakini anaweza kuwa anatoa maoni yake mwenyewe kuhusu mambo, na huenda asiwe sahihi kabisa. Sikuonyeshi hili kwa ajili yako, lakini unaweza kuangalia Isaya 42:5 ambapo unapata maneno yaleyale, na tunaambiwa kwamba Roho, Mungu humpa kila mtu Ruach kwenye sayari, na Neshama, pumzi. NIV hutafsiri Ruach kama uhai huko, lakini ni wazi, katika siku za Isaya, Bwana, kupitia nabii huyu anasema kwamba yeye humpa kila mtu uzima Ruach, roho kwa kila mtu kwenye sayari, na nadhani tunapaswa kuelewa kwamba hiyo haimaanishi kwamba kila mtu kwenye sayari ana Roho Mtakatifu anayekaa ndani yake, na sio mahekalu yote ya roho.

Kwa hivyo, lakini hizi ni sawa, hii ingeonyesha basi kwamba hakika baada ya anguko, hakuna mtu aliye hekalu la roho, na bado wote wana Ruach na Neshama kwa namna fulani, na kama Adamu alikuwa na Neshama akimpulizia pumzi, hiyo ingeweza kumaanisha kwa urahisi alikuwa na roho ikimtegemeza, ikimpa uzima, na bado haikai ndani yake, na nadhani hiyo ndiyo picha. Kwa hivyo, tungethibitisha kwamba roho ilikuwa pumzi ya uzima ambayo Mungu alimpa Adamu uzima, lakini kwamba kama Adamu na Elihu wanavyofanana katika hili, na kila mtu mwingine duniani kulingana

na Isaya, wao, unajua, Adamu hakuwa hekalu la roho. Sawa, loo, na ndiyo, unajua nini? Sikumbuki kwamba nilijumuisha hili, lakini ninalo, kwa hivyo hapa unayo.

Anawapa pumzi watu wake wote na uhai wale wanaotembea juu yake, na hivyo ndivyo tulivyokuwa tunazungumzia. Maisha kwa kweli ni roho hapa. Sawa, kwa hivyo watu wote walio chini ya neema ya kawaida wana hii, lakini hiyo haimaanishi kuwa wao ni mahekalu ya roho.

Hoja nyingine hapa kuhusu roho na watu sasa kwa upana zaidi katika Agano la Kale, kihusishi juu au kwa kinatumika karibu wakati wote ambapo mazungumzo ni ya roho kuhusiana na mtu, na tutaangalia mifano michache hapa, jambo likiwa tena kwamba hujawahi kuambiwa kwamba Roho Mtakatifu alikaa ndani ya mtu yeyote. Kwa hivyo, tunafanya nini hapa? Tunahitimisha kwamba Adamu, kwa uwezekano wote, kwa ushahidi, hitimisho linalofaa zaidi ni kwamba hakuwa hekalu la roho. Hakuwa na Roho Mtakatifu akikaa ndani yake.

Hakuwa na dhambi. Angeweza kuepuka dhambi, lakini hakuwa na Roho Mtakatifu ndani yake. Huu ni uelewa wa kawaida pia, na wakati mwingine watu hufikiri kwamba, kama angemshinda Shetani kwa mafanikio, basi wakati fulani, angejazwa na roho au chochote kile, na hilo lina mantiki.

Ni jambo la kubahatisha. Hatujui. Baada ya anguko, hakika, hakuna mtu aliye na Roho anayekaa ndani yake.

Istilahi hiyo haitumiki kamwe, inakaa ndani. Lakini kuna misemo mingine inayotumika, na kama tulivyosema, zaidi ya yote kihusishi juu, wakati mwingine kihusishi kwa. Tukiangalia mifano hii, Hesabu 11, Musa anasema, nitachukua sehemu ya roho iliyo juu yenu.

Kwa hivyo, hata Musa, hatujaambiwa alikuwa na roho iliyokuwa ndani yake, bali roho iliyo juu yako, na kuiweka roho juu yao. Na hawa ndio wale 70 watakaomsaidia kubeba mzigo wa watu. Samweli anapompaka mafuta Sauli kuwa mfalme na kumwambia kitakachotokea, hutokea: msafara wa manabii ulikutana na Sauli, na roho ya Mungu ikamjia kwa nguvu, naye akajiunga nao katika unabii wao, na hivyo watu wakasema, Je, Sauli pia yu miongoni mwa manabii? Na kisha anatoka na kufanya kazi ya ufalme, lakini roho iko juu yake.

Kuhusu Daudi, unaweza kufikiria, vema, kama kungekuwa na mtu wa Agano la Kale baada ya Musa ambaye alikuwa na roho ndani yake, angekuwa Daudi, lakini hatujaambiwa hivyo. Samweli anamtia mafuta, na tangu siku hiyo na kuendelea, tunasoma roho ya Bwana ilishuka, kwa kweli, kwa Daudi akiwa na nguvu. Kwa hivyo, roho iko pamoja naye, ikishuka kwake, na hilo ni jambo zuri, lakini si sawa na kuwa na roho katika mmoja.

Kuna mifano michache ambayo inaonyesha kujazwa kwa muda au mara kwa mara kwa kazi au kazi fulani. Unapata mawazo ya kipagani hapa. Kwa mfano, Farao, je, tunaweza kumpata mtu kama huyu, Yusufu, ambaye roho ya Mungu au miungu iko ndani yake? Naam, Bwana anampa Yusufu hekima anayohitaji, na Farao anaweza kusema kwamba kuna kitu cha kimungu kuhusu hili.

Kuna roho ya kimungu inayofanya kazi ndani yake, lakini ndivyo Farao anavyojua. Hutapata theolojia sahihi ya Roho Mtakatifu kutoka kwa Farao, lakini hiyo ndiyo hisia yake. Katika Kutoka 28, tunasoma, waambie watu wenye ujuzi ambao nimewapa hekima, na Kiebrania kinasema, Nimejaza roho ya hekima ili kumtengenezea Haruni mavazi, na kadhalika.

Kwa hivyo, Bwana ameweka roho yake ndani yao kwa ajili ya kazi. Hatujaambiwa kwamba roho ilikaa ndani yao. Vivyo hivyo, Bezaleli, nilimjaza roho ya Mungu, na ujuzi na uwezo huu wote ili kufanya kazi ambayo ni muhimu kuandaa maskani.

Hatujaambiwa kwamba roho ilikaa ndani yake. Tunaambiwa kwamba roho ilikuwa, alijazwa na roho kwa ajili ya kazi fulani. Vile vile, katika Kutoka 35:31 hadi 35:31, amemjaza na roho ya Mungu, 32, kutengeneza miundo ya kisanii, 33, kukata na kuweka mawe, na kadhalika.

Na vivyo hivyo, katika mstari wa 35. Kwa hivyo, tukijumlisha haya yote, tunamwona Mungu akitoa roho yake ili kukamilisha kazi fulani. Na kwa hivyo, hii ni picha inayojitokeza kwamba roho huja juu ya watu kwa ajili ya mambo.

Wakati mwingine usemi huo unaweza kuwa kwamba Mungu humjaza mtu roho yake kwa ajili ya kazi fulani, lakini hakuna dalili kwamba roho hukaa ndani ya mtu huyo wakati wote. Hata Mika 3, nimejazwa nguvu na roho ya Bwana, haki, na naweza kumtangazia Yakobo kosa lake. Nimejazwa roho ya kumtangazia Yakobo kosa lake.

Kwa mantiki, mtu angefikiria, sawa, na mara tu kazi hiyo ya unabii ikikamilika, hatakuwa amejazwa tena na roho. Na hapa tena, hili ni suala la kuwa wakali sana kwetu kuhusu data. Tunazungumzia Wakristo kama waliojazwa na roho, na kwa hivyo ukisoma Mika, tunafikiri, lazima alikuwa mtu aliyejazwa na roho, kama vile Mkristo anavyoweza kuwa.

Hilo si jambo la msingi hata kidogo. Hilo halijasemwa. Na mtu anapaswa kuwa mkali tu ikiwa atapata ukweli katika mambo haya na mambo mengi.

Sawa, katika Danieli, hapa unapata maoni mengine ya kipagani. Kuna mtu katika ufalme wako aliyeona hili kwenye karamu ya Belshaza alipoona maandishi ukutani, na hakuna mtu aliyeweza kuyatafsiri. Malkia anasema, sawa, kuna mtu huyu ambaye ana roho ya miungu watakatifu ndani yake, na kadhalika.

Anajua baadhi ya yale ambayo Danieli amefanya. Hitimisho lake ni kwamba ana roho ya miungu watakatifu ndani yake. Naam, tena, anajua kwamba roho fulani ya kimungu inafanya kazi, lakini anafikiria kwa njia ya miungu mingi, kwa hivyo anaelewa nini hasa? Hakuna ushahidi hapo kwamba roho hiyo ilikaa ndani ya Danieli wakati wote.

Kama tulivyosema, hakuna mtu wa Agano la Kale aliyewahi kuita hekalu, na hilo lingekuwa rahisi kufanya. Muhimu sana katika suala hili ni Ezekieli 36:27, ambapo una ahadi iliyo wazi kwa watu walio chini ya agano la Musa sasa. Wana Torati.

Wana ufunuo mwingi wa Mungu. Lakini ahadi ya jambo ambalo halijatokea bado lakini litatokea, nitaweka roho yangu ndani yenu na kuwaongoza kufuata amri zangu na kuwa waangalifu kushika sheria zangu. Huo ni utabiri wa ahadi kuu ya agano jipya.

Jambo kama hilo, kwa upande wa matukio yanayozunguka kauli hiyo, ambayo yanahusiana na uhamisho na urejesho, linafanana kwa kiasi fulani kimuundo katika Kumbukumbu la Torati 30, ambapo Bwana anasema, Nitatahiri mioyo yenu. Hiyo ni njia nyingine ya kusema, nadhani, jambo lile lile, ambalo katika Warumi 2 tunajifunza linafanywa na roho. Tohara ya moyo ni kwa roho.

Katika Agano la Kale, watu wa Mungu wanaambiwa na kuhimizwa kutahiri mioyo yao wenyewe, jambo ambalo, bila shaka, hawawezi kufanya. Lakini hatujawahi kuambiwa kwamba mioyo yao imetahiriwa. Na ni Bwana pekee anayefanya hivyo.

Na unapata hilo katika Warumi 2. Na ahadi yake katika Kumbukumbu la Torati 30. Lakini kwa hivyo hapa unayo, nitaweka roho yangu ndani yako na kukusukuma kufuata amri zangu na kushika sheria zangu. Na katika Yohana, pia tunasoma kauli hii kwamba roho tunayozungumzia hapa, ndani ya watu, mchango wa roho ili ikae ndani yetu, itiririke na kutiririka ndani yetu, bado haujatokea.

Kwa hili, alimaanisha Roho ambaye wale waliomwamini wangempokea baadaye. Hadi wakati huo, roho ilikuwa haijatolewa kwa kuwa Yesu alikuwa bado hajatukuzwa. Na mwishowe, kuhusu mada hii, kauli ya Yesu katika Yohana 14, roho wa kweli, anaishi pamoja nanyi na atakuwa ndani yenu.

Kwa hivyo, yeye ni, Mgiriki yuko pale kwa ajili yako. Pamoja nawe, anakaa au yuko. Na ndani yako, atakuwa.

Hiyo ni tofauti kubwa. Na ningesema kwamba inaeleza kikamilifu tofauti kati ya maisha chini ya agano la kale na maisha chini ya au katika jipya. Kuwa na roho pamoja nawe ni vizuri sana.

Daudi alikuwa na roho iliyomjia kila siku. Alikuwa pamoja naye kila siku. Wanafunzi walikuwa na roho iliyomjia.

Hilo linamaanisha nini? Walitoka, wakahubiri injili. Waliwaponya wagonjwa, Wakatoa pepo.

Kuwa na roho pamoja nawe ni jambo zuri sana. Lakini ni bora zaidi kuwa na roho ndani yako, ili kukusukuma kumtii Mungu na kuishi zaidi kwa ajili yake. Na hivyo ndivyo tulivyo navyo chini ya agano jipya.

Na kama tulivyosema, ingawa Adamu hakuwa na dhambi, dalili ingekuwa kwamba hakuwa na roho iliyokuwa ndani yake. Sawa, tena, chini ya nyenzo za agano la Adamu, uumbaji wa mwanamke, tunapata maelezo zaidi katika Mwanzo 2, ambayo, kama tulivyosema, ndiyo ungetarajia katika masuala mengi. Bila shaka, wakati mwingine kuna utata mwingi na jambo zima la kiume na kike kanisani kuhusu huduma kanisani, ndoa, na kadhalika.

Kuna maneno muhimu hapa. Tena, nadhani tutagundua kuwa data inatuambia mengi. Kuna mengi ambayo hawatuambie.

Kwa hivyo, Mungu humfanya mwanamke kuwa msaidizi. Na maana yake ni nini? Naam, mara nyingi hutumika kwa Bwana kama mkombozi. Linahusiana na neno la Kiugariti, na neno hilo linamaanisha nguvu, na labda nguvu au rasilimali.

Kwamba Bwana atamfanya mwanamke awe. Matumizi ya neno hilo katika Biblia? Kwa kushangaza, neno hilo linatumiwa na Mungu kama msaidizi wa Israeli. Lakini pia linatumika na wanaume, na katika Ezekieli 12, kuna kesi nyingine ambayo inaweza kutumika, lakini hii ndiyo iliyo wazi zaidi.

Wasaidizi wa mkuu wa Israeli anayekwenda uhamishoni. Nitawatawanya pande zote zinazomzunguka, fimbo yake, na msaada wake, na vikosi vyake vyote.

Hivyo ndivyo inavyotafsiriwa. Huenda ikawa ya kijeshi, na huenda ikawa sivyo. Lakini hoja hapa ni, katika kisa hiki, katika Ezekieli. Ni wazi kwamba wasaidizi wa mkuu wako chini ya mkuu.

Na kwa hivyo, unakuja na picha isiyoeleweka kabisa kuhusu matumizi ya neno msaidizi wakati Bwana anamfanya mwanamke msaidizi. Inaweza kumaanisha kwamba yeye, labda, haimaanishi kwamba yeye ni kama Mungu juu yake. Inaweza kumaanisha kwamba yeye ni kama msaidizi wa mkuu wa Israeli, aliye chini yake kwa maana fulani ya jukumu.

Inaweza kumaanisha kuwa yeye ni sawa na yeye. Kwa nini isiwe hivyo? Huwezi kujua. Na nadhani, tena, ikiwa tutakuwa waaminifu kiakili kuhusu hili, hapo ndipo tunapopaswa kuacha hilo kwa maana ya neno hilo.

Naam, hamfanyi tu mwanamke, hamfanyi tu msaidizi, lakini pia humfanya msaidizi anayefaa. Hata hivyo, Keneg kwa Kiebrania, kwa namna fulani anafanana na, mbele, mbele. Na hilo hakika linategemea wazo kwamba wote wawili wameumbwa kwa mfano wa Mungu.

Kwa hivyo wanaweza kuendana. Uhusiano unawezekana. Lakini hiyo ndiyo yote inayokuambia, pia.

Kwa hivyo, hii inarudi kwenye biashara kuhusu kuumbwa kwao kwa mfano wake, ambayo tulibishana kutoka Mwanzo 1:27 haina uhusiano wowote na majukumu. Haikuambii chochote kuhusu kama mume katika nafasi yake kwa namna fulani ni kichwa cha mke au la, na kadhalika. Mungu humjenga mwanamke, ni neno la Kiebrania, kutoka kwa mwanamume.

Anamfanya kutoka kwa mwanaume. Na sisi, Petro, badala yake, Paulo, tunatumia wazo hili la kujenga. Tuna nyumba ya milele.

Huo ni mwili, mwili uliotukuzwa, ambao haujajengwa kwa mikono ya wanadamu. Mungu ndiye atakayeufanya. Hivyo ndivyo tutakavyokuwa.

Kwa hivyo, kama tutakavyoona baadaye, Paulo anaeleza mpangilio ambao wawili hao waliumbwa. Mwanamke ameumbwa kutokana na mwanamume, ameumbwa kutokana na mwanamume. Lakini tena, ikiwa tutakuwa wakali kwetu wenyewe, tukiangalia nyenzo katika Mwanzo 1 na 2, na hata hivyo katika 3, yote hayana utata.

Na kwa hivyo, hutaki kutumia aina hiyo ya ushahidi kubishana kuhusu msimamo mmoja au mwingine. Kwa sababu ukifanya hivyo, mtu anayeelewa mambo haya siku moja atakuja na kuonyesha unachofanya na kwa nini huwezi kusema mambo hayo. Au ikiwa Mungu ana neema kwako, mtu atakuja na kufanya hivyo, kwa sababu tunahitaji watu kuonyesha makosa yetu.

Sawa, vipi kuhusu kumtaja? Mara nyingi husemwa, vema, anamtaja, kwa hivyo hiyo ina maana kwamba ana mamlaka juu yake. Umuhimu wa kumtaja. Nahau inayotumika Mungu anapotaja vitu ni kitenzi cha kuita na kihusishi cha.

Kwa hivyo, ni kuiita kitu. Anakipa jina. Adamu anapowapa wanyama majina, nahau hiyo hiyo hutumika.

Lakini katika Mwanzo 2:23, ataitwa mwanamke, kwa maana alitolewa katika mwanamume. Hiyo ni nahau ile ile katika neno tendwa. Kwa hivyo, katika visa vyote hivyo, una nahau ile ile.

Adamu anampa mwanamke jina la jumla, tuseme, mwanamke. Na hiyo ndiyo nahau ile ile inayotumika wakati Mungu anapowapa majina viumbe vilivyoubwa na wakati Adamu anapowapa majina mnyama. Sawa, ndivyo ilivyo.

Sidhani kama unaweza kuhitimisha kutokana na hilo kwamba Adamu ni kwa mkewe kama Mungu alivyo kwa mpangilio ulioubwa, lakini nahau hiyo hiyo inatumika. Swali hapa litakuwa, nahau hizi za majina hatimaye zinatokana na nini? Wakati, baada ya anguko, anamwita Hawa, kuna nahau tofauti inayotumika. Kwa bahati mbaya, napenda kumrejelea kabla ya anguko kama mwanamke kwa sababu hapati jina Hawa hadi baada ya anguko.

Kwa hivyo, baada ya anguko, Adamu alimpa jina lake halisi. Kabla ya anguko, alimpa jina lake la jumla, mwanamke. Baada ya anguko, alimpa jina lake halisi.

Hilo ndilo jina lake binafsi. Na linatokana na mzizi wa kuwa au kuishi, na kwa sababu atakuwa mama wa wote walio hai. Kwa hivyo, nahau iliyotumika hapo ni tofauti.

Ni mchanganyiko wa kitenzi hicho hicho cha kuita. Lakini unapata neno jina katika muundo wa kijeni pamoja na maneno. Kwa hivyo, aliita jina la mkewe, au mwanamke, kihalisi.

Kwa hivyo, swali hapa ni, je, tofauti katika nahau hizi ni muhimu? Yaani, je, tofauti kati ya nahau hapa ya kuita, na nahau hapa ya kuita jina, je, hiyo ni tofauti kubwa? Sidhani kama kuna dalili yoyote kwamba ni tofauti kubwa. Vipi kuhusu nahau anayomwita Hawa, anayoita jina la mkewe Hawa? Hiyo inatumikaje? Naam, inatumika kuwapa watoto majina. Inatumika baadaye katika kutaja miji.

Inatumika wakati Mungu anapompa jina Sarai, Sara. Na inatumika wakati Mungu anampa jina Yakobo, Israeli. Kwa hivyo, haya yote ni matukio ambayo inaonekana mtu anayempa jina ana mamlaka.

Sijui inamaanisha nini kujenga mji kisha kuupa jina na kusema, basi una mamlaka. Lakini hakika una mamlaka ya kuupa utambulisho. Jina hutoa utambulisho.

Na hivyo inaonekana kama ni jambo linalojitokeza hapa. Na hivyo, basi, hiyo ina maana gani? Je, hiyo ina maana kwamba, hiyo inaonekana kumaanisha kwamba Adamu, kwa kweli, anampa jina. Na hivyo ana mamlaka juu yake.

Au baada ya kuanguka, kwa hivyo unaweza kusema anachukua mamlaka juu yake. Lakini hakuna hata moja kati ya mambo hayo ambayo ni aina ya kitu tunachoweza kusesitiza kwa sababu nahau hiyo hiyo hutumika Hajiri anapomtaja Mungu.

Baada ya Mungu kumtokea, tunasoma kwamba alimpa jina hili Bwana aliyezungumza naye. Ni msemu uleule tulio nao Adamu anapompa mkewe jina Hawa. Na nadhani ni wazi kwamba Hajiri alipompa Mungu jina, hakuwa na mamlaka juu yake.

Kwa hivyo, hitimisho linalofaa hapa ni kwamba matumizi ya nahau za kutaja majina kwa kawaida, lakini si mara zote, yanaonekana kuashiria kwamba mtoa jina ana mamlaka ya kutaja kitu kilichopewa jina. Mtu anaweza kutaka kusema kwamba kuna unyang'anyi wa haki ya kutoa jina sahihi, kwa kuwa Adamu hufanya hivyo baada ya anguko. Lakini hiyo ni kwa kuwa mamlaka si lazima yahusishwe katika nahau hiyo, kama tunavyoona kutoka kwa kisa cha Hajiri, yaani, ambayo bado haijulikani wazi pia.

Vipi kuhusu njia inayotokana na uumbaji wa mwanamke? Katika Mwanzo 2, tunasoma kwamba Bwana alimlaza huyo mwanamume usingizi mzito, na alipokuwa amelala, alichukua mbavu moja ya mwanamume na kufunika mahali hapo kwa nyama. Kisha Bwana Mungu akaumba mwanamke kutoka kwa ubavu huo. Sawa, sawa, nadhani hilo lenyewe ni la kifupi.

Haituambii chochote kuhusu uongozi. Ni muhimu kuzingatia kwamba Bwana alimuumba mtu kutoka kwa mavumbi ya ardhi, lakini hiyo haimaanishi kwamba mavumbi ya ardhi yana mamlaka juu ya Adamu, au ni ya kiwango cha juu zaidi, au kitu kama hicho. Kwa hivyo, huwezi kuhitimisha aina hiyo ya kitu kutoka kwa kifungu hicho.

Lakini basi, tukitaka kufanya theolojia kidogo ya kibiblia na kuangalia zaidi ndani ya Biblia na kuangalia kile Paulo anasema, basi hilo linazua swali. Paulo anasema mwanamke anapaswa kujifunza kwa utulivu na kwa utiifu kamili. Simruhusu mwanamke kufanya kazi au kuwa na mamlaka juu ya mwanamume.

Lazima awe kimya, kwa maana Adamu aliumbwa kwanza, kisha Hawa. Sasa, siingii katika hili kwa kiwango chochote hapa, lakini nitasema kuna njia ya mawazo na hoja kwa upande wa wasomi zaidi ya mmoja kwamba, hapa kuna hali huko Efeso, na ilikuwa na matatizo, na wanawake walikuwa wakisababisha matatizo huko. Na kwa hivyo, amri za Paulo, maagizo yake, maagizo yake kwa Timotheo yalikuwa maalum kwa Efeso, maalum kwa kanisa, na si kwa ujumla katika umuhimu wake.

Hilo linakuwa tatizo kidogo tunaposoma sehemu ya mwisho ya kauli kwa sababu mvuto wake ni kwa utaratibu uliombwa, si kwa hali ya Efeso. Lakini naacha hilo kwa jinsi lilivyo. Watu watapambana nalo.

Hawatakubaliana kuhusu mambo haya. Lakini hoja ikiwa hapa, tunapoangalia Mwanzo 1 na 2, hoja ni kwamba tunataka kupunguza hitimisho tunalotoa kwa msingi wa data hizi za kifupi. Nyenzo hizi zinatambua mengi.

Kuna mengi ambayo hawatuambii. Kwa hivyo, tunataka kuangalia Agano Jipya kwa uelewa zaidi. Nilimtaja Gordon Hugenberger hapa kama mwanafunzi mwingine wa Meredith Kline's, na kama profesa msaidizi sasa katika Gordon Conwell.

Alifundisha huko kwa muda, alikuwa mchungaji katika Kanisa la Park Street kwa miaka mingi, amerudi kama msaidizi sasa. Aliandika makala hii ili kubishana kwamba Paulo anazungumzia kuhusu nyumbani na si kanisa. Kwa hivyo, hii haina uhusiano wowote na wanawake katika huduma.

Binafsi nadhani hoja hiyo inalazimishwa kidogo. Ni kaka mzuri. Ninampenda.

Lakini unaweza kusoma hilo ukitaka na kuona unachokiona. Je, ni matokeo gani ya kifamilia au uhusiano tunayopata katika Mwanzo kwa muungano wa mwanamume na mwanamke? Katika Mwanzo 2, tunasoma nini kuhusu mwanamume na mke? Mwanamume atamwacha baba yake na mama yake na kuungana na mkewe. Watakuwa mwili mmoja.

Neno umoja ni kitenzi cha kushikamana nacho, ambacho, kwa Kiebrania, kinashikilia kwa karibu. Linaonekana baadaye katika Kumbukumbu la Torati 13 katika muktadha unaosema kwamba hamfuati manabii wa uongo. Ni Bwana Mungu wenu mnayepaswa kumfuata, nanyi lazima mmche, mshike amri zake na kumtii, mtumikie, na mshikamane naye.

Ni matumizi ya kuvutia sana ya neno hilo kwa sababu, nadhani, linaashiria wazo la uhusiano wa ndoa kati ya Bwana na watu wake, ambao tunauona kiekastoria. Bila shaka, Paulo anavutia hili pia. Paulo anachukua baadhi ya mistari hii ya Mwanzo baadaye katika Waefeso 5. Na kwa hivyo hapa tena, ikiwa Paulo anamwandikia Timotheo huko Efeso katika 1 Timotheo anaandika kuhusu wanawake katika huduma na anavutia kwa utaratibu ulioubwa.

Hapa anaandika kuhusu uhusiano wa ndoa lakini pia anavutia utaratibu ulioubwa. Kwa hivyo, hivi ndivyo anavyosema, wake watiini waume zenu kama kumtii Bwana, kwa maana mume ni kichwa cha mke kama Kristo alivyo kichwa cha kanisa. Na kadhalika sasa kama kanisa linavyomtii Kristo, vivyo hivyo wake wanapaswa kuwatii waume zao katika kila kitu.

Enyi waume, wapendeni wake zenu, kama Kristo alivyolipenda kanisa, akajitoa kwa ajili yake, ili alitakase, akilisafisha kwa kulosha kwa maji katika neno, na kujiletea kanisa lenye nuru, lisilo na doa, wala kunyanzi, wala waa lo lote; bali liwe takatifu, lisilo na dosari. Vivyo hivyo, waume, na wawapende wake zao kama miili yao wenyewe; ampendaye mkewe, anajipenda mwenyewe. Hakuna mtu aliyewahi kuuchukia mwili wake mwenyewe; bali huulisha na kuutunza, kama Kristo naye anavyolitunza kanisa; kwa maana sisi tu viungo vya mwili wake.

Na kisha ananukuu hapa Mwanzo 2:24. Kwa sababu hii, mwanamume atamwacha baba yake na mama yake, ataungana na mkewe, na hao wawili watakuwa mwili mmoja. Hili ni fumbo kubwa, lakini mimi nazungumzia Kristo na kanisa. Lakini kila mmoja wenu ampende mkewe kama anavyojipenda mwenyewe, na mke amheshimu mumewe.

Naam, nikimnukuu Paulo hapa, anazungumzia Kristo na kanisa, lakini hazungumzii tu kuhusu Kristo na kanisa. Ni wazi anazungumzia ndoa hapa. Na kwa hivyo tunaonaje kuhusu hilo? Kuna kauli kali sana katika mstari wa 24 kwamba, nikinukuu hapa hasa, kama kanisa linavyomtii Kristo, vivyo hivyo wake wanapaswa kuwatii waume zao na kila kitu.

Naam, hilo linasikika kuwa na nguvu sana. Hoja imetolewa kwamba katika mistari ya 21, 21, na 22, kwa kweli una wajibu maradufu wa neno nyenyekeeni. Ili kwamba inaposema hapa, wake nyenyekeeni waume zenu kama vile kwa Bwana, mstari uliopita ulizungumzia kuhusu utii wa pande zote mbili kwa kutumia neno shirikishi, nyenyekeeni kila mmoja katika upendo wa Kristo.

Na kwa hivyo, kitenzi hakionekani katika mstari wa 22. Kinaendelezwa tu na kueleweka. Na hivyo kujitiisha kwa kila mmoja katika Kristo katika mstari wa 21, wake kwa waume zenu.

Kuhusu Bwana. Natumaini hilo liko wazi. Ni matumizi ya kitenzi yenye wajibu maradufu.

Jambo la aina hii hutokea kila wakati. Nikisema, nilienda dukani na kwenye ofisi ya posta, inaeleweka kwamba kitenzi nilichoenda pia kinatumika kwa ofisi ya posta. Nilienda kwenye ofisi ya posta.

Kitenzi hiki kina wajibu maradufu. Wale wanaotaka kubishana kuhusu msimamo wa usawa hapa wanasema, ni maradufu. Ni utii wa pande zote katika mstari wa 21. Na kitenzi hicho kinachukuliwa katika mstari wa 22.

Kwa hivyo lazima iwe utii wa pande zote pia. Natumai hili linaweza kuwa wazi, ni hoja yenye dosari sana. Mtazamo wowote mtu anaotaka kuchukua kuhusu wanaume na wanawake, hiyo si hoja nzuri kwa sababu matumizi ya kitu maradufu hayamaanishi kwamba kinatumika kwa njia ile ile katika visa vyote viwili.

Tena, kauli katika mstari wa 22 inaonekana kuwa na nguvu sana. Na inaonekana imepewa sehemu moja ya ndoa hapo. Kwa hivyo, mtazamo wowote mtu anaouchukua kuhusu ndoa, lazima uendane na uelewa wa hili unaoeleweka.

Na kwa hivyo, tuna ulinganifu gani katika kifungu hiki cha Paulo? Una mume kama kichwa cha mke, na Kristo kama kichwa cha kanisa. Mume humhudumia mke kama

Kristo anavyomhudumia kanisa na kumpenda mke. Anamtunza kama Kristo anavyomtunza kanisa, mwili wake.

Mke humtii mume au humtii kama kanisa linavyomtii Kristo. Na ningesema kwamba kuhusu suala hili, ambalo ni suala nyeti, ninachotaribu kufanya hapa ni kuangalia nyenzo na kile kinachosema kweli. Kama ninavyowaambia wanafunzi mara nyingi kuhusu hili na masuala mengine, sijali jinsi inavyoendelea.

Nataka tu kuelewa inasema nini. Mimi na mke wangu tuna kile ambacho mtu angekiita ndoa inayokamilishana. Kwa hivyo, katika kuelewa hili jinsi nilivyopendekeza, linapaswa kueleweka, ikijumuisha maana yake.

Hilo linaonekanaje? Nimewahi kuwa na wanawake ambao walikuwa na usawa wakiangalia ndoa yetu, na kwao inaonekana kama ni ndoa ya usawa. Tunashiriki mambo mengi. Mke wangu alipata PhD yake katika hesabu inayotumika huko Harvard.

Alifanya tasnifu yake kuhusu uundaji wa mifumo ya hisabati ya nyanja za hali ya hewa. Na kwa hivyo yeye ni mwerevu sana. Ana uwezo mkubwa.

Alichagua kutofuata kazi bali kuwafundisha watoto wetu nyumbani. Tunashiriki maamuzi mengi. Jinsi uongozi wangu unavyoonekana ni kwamba kuna mwongozo wa kiroho, na ikiwa kuna uamuzi wa kufanywa, basi mimi huishia hapo.

Hivyo ndivyo inavyofanya kazi. Lakini sitasema kwa heshima kwamba nampenda kama Kristo alivyolipenda kanisa, kwamba nafanya kazi nzuri sana. Lakini hiyo ni kazi ya mume.

Nami nasema tu kwamba ndoa inayokamilishana si lazima ionekane kama udhalimu, kama baadhi ya watu wanavyofikiria. Unaweza kuwa na ndoa inayokamilishana. Mke wako anaweza kuwa na kazi na mengine yote.

Lakini hilo hujitokeza katika kila uhusiano kwa njia yake. Lakini nadhani ndivyo data ya kibiblia inavyotuambia. Ninasema data ni kwa sababu, kwa kweli, data ni wingi wa datum au datum katika Kilatini.

Kwa hivyo, ni wingi. Na kwa hivyo, ingawa mambo haya hubadilika baada ya muda, kwa mfano, wingi wa uwanja katika Kilatini ni stadia. Lakini watu hawasemi stadia.

Wanasema viwanja. Kwa hivyo, vitu hivi vina ukubwa wa pembe na hubadilika katika matumizi. Lakini kwa kuwa ni wingi wa Kilatini, napenda kutumia wingi.

Kwa hivyo, utakaposikia hilo, utaelewa hilo kwa sababu nimesema zaidi ya mara moja. Maswali ya kumalizia hapa ni yapi? Unafikiri nini kuhusu matumizi ya utii mara

mbili? Hilo ni jambo la kufikiria. Unafikiri nini kuhusu mstari wa 24? Na mistari hii inahusianaje kama tafsiri tendaji? Inapaswa kuelewekaje pamoja? Na unafikiri nini kuhusu ulinganifu ambao Paulo anatoa hapa? Ni wazi kwamba nimejaribu kukuelezea mambo haya.

Sitasema unachopaswa kufikiria. Lakini ninajaribu kuelezea wanachosema. Na mara kwa mara katika mihadhara hii, tutachunguza Agano Jipya, ambalo, baada ya yote, lina neno la mwisho kuhusu mambo haya tunayoyapata katika Agano la Kale, ambapo linaonekana kuwa muhimu na kugusia jambo ambalo linapaswa kuangaliwa.

Lakini kwa sasa, hilo litahitimisha maoni yetu kuhusu Agano la Uumbaji. Na tunapoendelea na maoni ya Agano la Uumbaji, tutaangalia kinachotokea katika muktadha wa agano hilo wakati mwanamke na mwanamume wanavunja agano hilo pamoja na mienendo yake yote na matokeo mabaya.

Huyu ni Dkt. Jeffrey Niehaus katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Biblia. Hiki ni kipindi cha 2, Agano la Adamu, Sehemu ya 2.